

Çanakkale: Bir Ümmetin Dirilişi

İnsanoğlunun yaptığı öyle fiiller vardır ki, sadece maddi yönüyle anlamak yeterli değildir. Onun mutlaka mana boyutunu ele almak, incelemek, maddi ve manevi cephelerini bir arada değerlendirmeye tabi tutmak meselelerin anlaşılmasına vesile olacaktır. Mesela, günlük olarak yapılan ibadetlerimizden namaz, sadece şekillerden ibaret değildir. Onun mana boyutunda, Allah'ın huzurunda olmayı, sadece O'nun önünde eğilmeyi, verdiği nimetlere karşı namazla şükürü eda etmeyi, her bir rekâtıyla O'na daha fazla yaklaşmayı vs. ifade eden bir ibadettir. Çanakkale'de de durum böyledir. Çanakkale, sadece kronolojik olarak yaşanan bir savaş değildir. Gün gün savaşı aktarma, orada yaşanan savaş stratejilerini zikretme tek başına yeterli değildir. Eğer böyle olduğu kabul edilirse, dinleyenler bunları bir, iki belki de üç kere takip ederler. Daha sonra ise bir masal ve hikâyeden farksız hale gelir. Durum böyle olduğunda, Çanakkale'nin anlamı her geçen sene yitirilmiş olur. Peki, bu noktada üzerinde durulması gereken nedir? Çanakkale'nin maddi boyutu ile birlikte mana yönünün, ondan çıkarılması gereken derslerin, sonraki nesiller ne yaparlarsa Çanakkale gibi bir olayı yaşamayacaklarının anlatımları zikredilmelidir. Bunu, farklı yönleriyle somut hale getirebiliriz:

Çanakkale'de zahiri olarak anlatılanların dışında başka bir yön vardır. Kronolojik tarihin ötesinde bir de görünmeyen yön vardır. Çanakkale'yi sadece kronolojik tarihe hapsetmek onu anlamamak demektir. Mesela Seyit Çavuş'un 250 kiloluk top mermisini kaldırması nasıl açıklanacaktır. Topu kaldıran hidroliğin bozulduğunu da ilave etmek gerek. Savaştan sonra kendisinden aynı eylemin yapılması istenildiğinde yaptığı bütün hamlelerde başarılı olamamıştır. İşte burada başka bir şeylerin varlığı devreye girmektedir. O da, imanı ve vatanına olan aşkıdır.

Bir dönem Türkiye'deki eğitim konusunda araştırma yapan Japon eğitim uzmanları, yaptıkları araştırmalarda ne gibi sonuçlar elde ettiklerini soran Türk yetkililere: "Gençlerinizde milli şuur eksik" diye cevap verirler. Türk yetkililer: "Peki, siz milli şuur adına Japonya'da ne yapıyorsunuz?" sorusuna Japon yetkililer: "Çocuklarımızı önce uçak kadar hızlı giden trenlere bindirir, çok katlı yollardan geçiririz. En üstün teknoloji ve robotlarla çalışan fabrikalarımızı gezdiririz. Bu baş döndürücü teknoloji karşısında sarsılan

ve şok olan çocuklarımızı daha sonra Hiroşima ve Nagazaki'ye götürürüz. Sonra da çocuklara: “Karar sizin. Ya çok çalışır, dünyada ülkenizi söz sahibi yaparsınız. Ya da bir başka ülkenin bu şekilde tacizine maruz kalırsınız, deriz” diye cevap verirler. Türk yetkilinin “Peki bizde böyle bir yer var mı?” sorusuna “Sizde bir örnek var ki tek başına yeter. O da bir metrekaareye altı bin merminin düştüğü Çanakkale'dir” diye cevap verirler.

Çanakkale savaşında Batı açısından ortaya çıkan bir durum vardır. Bu, Batının başkalarını öne sürüp arkadan yönetme siyasetidir. Farklı sömürgelerden gelen askerleri kandırarak cepheye sürmüşlerdir. Aynı Batı, daha sonra Yunanlıları da emellerine aracı kılmıştır. Yunanlı Venizelos sonradan bunu itiraf eder. Bizi İzmir'e çağırdılar, gittik. Batı Anadolu'ya da geçin dediler. 17 yıl boyunca müthiş bir direnişle karşılaştık. Oyuna getirildik ve savaştırıldık der. Bugün de öyle değil mi? İşid, el-Kaide, eş-Şebab, Boko Haram, Taliban gibi örgütler. Nedense bir anda ortaya çıkıyorlar, hep İslam ülkelerine zarar veriyorlar, daha sonradan da kendilerini üretenler tarafından yanlarına İslam ülkelerini de alarak ortadan kaldırılıyorlar. Sonuçta batılar, onlardan sonra o bölgelerin yeni hâkimi oluyorlar.

Çanakkale, hasta adam olarak ifade edilen Osmanlının, artık bir daha ayağa kalkamaz gözüyle bakılan ümmetin dirildiği yerdir. Künyelere bakıldığında, İslam coğrafyasının birçok yerinden Müslümanların yer aldığı görülecektir. Irkları, dilleri ve yaşadıkları bölgelerin birbirinden farklı olduğu binlerce insanı bir araya gelmiştir. Müslüman olmak ve halifenin bulunduğu toprakları düşmanlara karşı savunmak ve İslam'ın son kalesini ayakta tutmak ulvi bir görev olarak değerlendirilmiştir. Din için kutsalları korumak önemlidir. Onlar için gerekirse savaşmak ve ölmek ahiret açısından bir değer ifade etmekte, ölenler şehit kalanlar ise gazi olmaktadır. Dolayısıyla Çanakkale'de ölen resmi rakamlarla 250 bin şehidin oraya gelme nedeni, dinleri ve vatanlarıdır. Dilleri ve ırkları farklı olan binlerce insanın ise ortak değeri dinleridir. İslami literatür açısından değerlendirdiğimiz zaman onlar bir ümmettirler. Dolayısıyla dünyanın farklı noktalarında parça parça yaşayan Müslümanlar, bir ümmet olarak Çanakkale'de yeniden dirilmişlerdir.

Çanakkale, Müslümanlar birlik oldukları zaman, önlerine gelen engel her ne olursa olsun yenebileceklerinin göstergesidir. Bir tarafta dağılmış, ekonomik açıdan bitmiş bir ümmet, diğer taraftan teknolojisini geliştirmiş bir Batı toplumu. Savaşların kazanılmasında her ne kadar kullanılan silahların katkısı büyük olsa da, kullananlar ve savaşan insan unsuru

daha önemlidir. Ellerindeki silahların mermisi bittiği zaman, süngü takarak savaşmaya devam eden, ölürsem şehit kalırsam gazi olur vatanıma karşı görevimi yapmış olurum düşüncesiyle hareket eden insanlar. Dolayısıyla Çanakkale, Mehmet Akif'in, "Girmeden tefrika bir millete düşman giremez, toplu vurdukça yürekleri top sindiremez" sözünün Müslümanlar için tecelli ettiği yerdir.

Çanakkale'ye gelen düşman kuvvetleriyle Kâbe'yi yıkmaya gelen Ebrehe arasında ne kadar da çok benzerlik bulunmaktadır. Düşmanın büyük harp teçhizatları karşısında Çanakkale'nin durumu ile boynu bükük Mekke halkı karşısında filleriyle gelen Ebrehe'nin durumu benzerlik arz etmektedir. Ancak Ebrehe, gücüne güvenenlerin sonunun acı bir örneği olmaktan kurtulamamıştır.

İnsanoğlu her daim gücüne güvenmektedir. O gücü vereni dikkate almak nefesine ağır gelmektedir. Ancak insanoğlu olarak, asıl ve yegâne güç olan Rabbimizi göz ardı etmenin faturasını defalarca ödedik ödemeye de devam ediyoruz. Mesela Titanik, Challenger, Yarım Dünya Gibi. Her üçü de, bunları Allah bile batırmaz denilen icatlardır. Ancak ilk seferlerinde yerle bir olmuşlardır.

Çanakkale, ümidin adıdır. Bütün sistemleriyle çökmüş bir ümmetin umutlarının bitmediğinin bir göstergesidir. Nasıl olsa yeniliriz demeden, sonuna kadar mücadeleye devam eden bir iradenin kendisidir. Çanakkale'nin yaşandığı yıldan 100 yıl sonra orada şehit olan atalarımızın torunlarına aslında en büyük armağanı, ümitlerini kaybetmeyen bir geçmişe sahip olmaktır. En zor zamanda bile elinden geleni yapmayı ihmal etmemeyi salık vermektir. Dinin ve vatanın uğrunda savaşırken ölebilirsin. Senin ölümün torunlarının selametini getiriyorsa işte orada yaptığının bir anlamı vardır. Senin ölümün, yeni hayatların yeşermesine sebep olmuştur. Çanakkale, bir milletin değil, bir ümmetin değil zulüm altında olan bütün dünya halklarının kurtuluşuna birer ümit olmuştur.

Çanakkale'de en önde gidip kahramanca savaşmış şehit olanlar incelendiği zaman ülkenin aydın beyinlerinin, okuyan kesimlerinin yani medrese öğrencilerinin olduğu görülecektir. Çanakkale'de eğitilmiş neslin kaybedilmesinin acısı cumhuriyet kurulduktan sonra hatta günümüze kadar hissedilecektir. Ülkenin ilim irfan sahibi 10 binden fazla öğrencisi şehit olmuştur. Yetişmiş ilim irfan sahibi bir nesil yok edilmiştir. Kuran-ı Kerim'de Yüce Rabbimiz, "Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu" buyurmaktadır. Şehitliğin ne demek olduğunu bilen muallim, öğrenci tıbbiyeli vs. savaşa önden gitmişlerdir. Gençlerden

oluşan söz konusu orduyla kendilerine mukavemet edildiğinin farkında olan dönemin İngiliz Başbakanı Churchill, “Biz onların çiçeklerini kopardık” diyerek giden gençlerimizi işaret etmiştir. Bir meyvenin çiçeğini düşünün. Çiçek büyüyecek, meyveye dönecek, ham meyve olacak ve olgunlaşacak ki yenilebilsin. Ne kadarda çok zamana ihtiyaç vardır. Bir ülke için yetişmiş eleman da bunun gibidir. Kolay kolay yetişmiyor. İngiliz Başbakan aslında ağzından çıkan ifadelerin ne anlama geldiğini çok iyi bilmektedir. Çanakkale’de şehit edilen yetişmiş beyinler, ülkemizin kısa sürede toplanmasını engellemiştir.

Çanakkale savaşının üzerinden 100 yıl geçmiştir. Bizler için Çanakkale ruhunu diri tutmak için fırsatlar vardır. Bugün Çanakkale, dün seninle birlikte omuz omuza savaşan kardeşlerinin bozulan ilişkilerini düzeltmektir. Bir ekmeğe bile muhtaç olanlarla ekmeğini paylaşmaktır. En son teknoloji ile ordularını donatmaktır. İslam dünyası üzerinde emelleri olanlara karşı uyanık olmaktır. Müslümanlar arasında meydana gelen husumetleri izale edip birliği sağlamaktır. Çanakkale, dili, ırkı, coğrafyası ve mezhebi her ne olursa olsun kardeşlerine elini uzatmak hatta sarılmaktır.